

Monumentnummer*: 516603

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr 82685/138

Woonplaats* *Gemeente** *Provincie**
Oss Oss Noord-Brabant

Locatiennaam *Locatieomschrijving*
Oss zz van de kerk, Monstersr

Kadastrale gemeente* *Sectie** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel*
Oss A 4158

Omschrijving**

Inleiding

In 1894 werd op last van de Osse pastoor-deken A. van der Laar (1826-1899) aan de zuidzijde van de reeds van rijkswegen beschermde Grote-, of Maria Onbevleete Ontvangeniskerk (Kerkstraat 15, monumentnummer: 31870) deze op hoge hardstenen sokkels geplaatste, uit drie vrijstaande beelden van Savonnières (een Franse kalksteen) bestaande beeldengroep (GEDENKTEKEN/STANDBEELD) van een triomferende Maria tussen twee engelen opgericht. De ontwerper van de beelden was L.C. Hezenmans (1841-1909) uit 's-Hertogenbosch, de maker J.F. de Vriendt uit Antwerpen. De beeldengroep werd opgericht ter herinnering aan het einde van een golf van criminaliteit in Oss met als hoogtepunt de moord op de wachtmeester der Koninklijke Marechaussee Gerard Hoekman in 1893. De stijl van de beelden is neo-gotisch.

Omschrijving

Aan de zuidzijde van het schip van de Grote-, of Maria Onbevleete Ontvangeniskerk bevindt zich de geheel vrijstaande groep van drie beelden (een triomferende Maria geflankeerd door twee engelen) die onderling verbonden zijn met een laag smeedijzeren hekwerk. De drie 2 meter hoge, vierkante, hardstenen sokkels zijn geplaatst op een op een gemetselde bakstenen voetplaat. De sokkels van de engelenbeelden met afgeschuinde hoeken, hebben aan alle zijden spitsbooguitparingen met geprofileerde driepasbogen daarin. In de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitsparingen aan de straatzijde zijn inscripties aangebracht. Links: Ter herinnering aan het noodlottig jaar 1893. Sokkel Mariabeeld: Ik ben de Onbevleete Ontvangenis. Ik ben de Bewaarster dezer plaats (Lourdes 1894). Sokkel rechts: Tot dankzegging voor de gelukkige uitkomst in 1894. De sokkel van het Mariabeeld is breder en ook uitvoeriger geornamenteerd dan die van de engelenbeelden. Zo zijn bij sokkel van het Mariabeeld op de hoeken zuiltjes met Korintische kapitelen gebruikt en ook zijn de uitsparingen ingewikkelder gemaakt met een deels spitsbogige vierpas met vierkant. De beeldengroep is een neogotische variant op de stijl van de dertiende-eeuwse Franse Hooggotiek; de beelden hebben de zo karakteristieke S-vorm en V-vormige plooien. De staande engelen hebben elk een driehoekig wapenschildje met een grotendeels onleesbaar geworden inscriptie. Links: O dierb're Moeder, zegen dit oord. Rechts: Dat U vanaf heden voor eeuwig toebehoort. Op de buitenste zijde van elk van de engelenbeelden zijn de signatuur en het jaartal 1894 aangebracht. De hoogte van de beide engelen is 1.80 meter, die van Maria 2.10 meter. Het Mariabeeld is gemaakt van een zachtere steen dan beide engelen en is dan ook sterker verweerd. Maria met gevouwen handen wordt biddend afgebeeld, staand op een wereldbol met maansikkel en slang met appel in de bek. Het Mariabeeld is sterk verweerd. Tussen de beeldensokkels bevindt zich een tweedelig smeedijzeren sierhekwerk met gedraaide staven en rozetten. Tot circa 1990 was de beeldengroep geplaatst tussen beplanting aan zowel de voor- als de achterzijde. Deze is inmiddels verwijderd.

Waardering

De beeldengroep heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van sociaal-economische en geestelijke ontwikkelingen, in het bijzonder als herinnering aan het einde van de golf van criminaliteit in Oss aan het einde van de 19de eeuw. De beeldengroep is van bijzonder belang in het werk van architect/kunstenaar L.C. Hezenmans. De beeldengroep is van bijzonder belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp. De beeldengroep is van bijzonder belang wegens de historisch ruimtelijke relatie met de Grote-, of Maria Onbevleete Ontvangeniskerk die al op de rijkslijst van beschermde monumenten geplaatst is. De beeldengroep is van bijzonder belang wegens de typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie

Gedenkteken(D6)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument